

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractatus theologicus - Cod. Ettenheim-Münster 222

[s.l.], 1714-1715

Sectio III.

[urn:nbn:de:bsz:31-120314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-120314)

in ordine excusis, et hinc eadem malitia fuit
maly e, qa maly e acty interng. fer. 3. an
idem 11.º acty fuit ac fuit ex obto bono et ex
fine aut circumstaa maly aut vicissim ee quest?

Sect. III.

Non idm 11.º actus siul
ac semel ex obto bonus, et
ex fine aut circumstaa maly, aut
vicissim esse queat?

378

Quo ex profati titulo in dubio vocan, 1.º e' an acty, q' ex obto
bono e' et q' bonis rglis movet, et h' ex fine et circumstij
maly ac difformis ad rglas movet, qlis acty e' d'g. largitio
elemosinae. ob sana' gloria, an ingm. acty huigmi n'
obstante sine proo bonitem suam obtra' retineat
an n'º alteru' e' huic q' rariu', an fuit acty h'q' fuit
ex obto maly q'atneq, ex fine aut circumstij bono q' se-
veret ee maly n'º obstante fine bono. de hoc q'dm poste-
riori sic q'venerunt oes Regi excepto q'ia' Joanne Ho-
babe. a' Almannico fby disp. 3. 11.º. allegato, q' dicitur
huigmi se mareat maly, nisi ignoraa ex uset, unde fer-
tu' rei notabilis ex fine sublesandi pauperes et n'ua
petm mortale n' furam ex ignoraa putet se ee obligatu
titulo charit'is et n' furto sublesare pauperes, al de priori
multa de' disputas e', ita ut neq' h'oi proa unificim

in idm operant, s. parti effluent parti agent: ut si
quidam selecta difficult, visa sit, hoc erit. Inbetum pro
clariori veritate

379.

Adverte 1.° Totam difficultem in eo q. fieri, vel actus
aliquis ex se et obto suo bono dicitur vel advertia ra-
di, ob fine dicitur, eo ipso q. ab operante referat ad fi-
nem. Inquam, non positiva bonitatem morale amittat
ideoq. ultra n. sit bono amplius, nisi negativus id est n. malus,
an vero etiam positiva bonitatem morale quodam rati-
oneat ita ut stante fine proso in ex obto positive
bono existat? Adverte 2.° Aliud ee. op. aut actus
aliquem ee. bonum, aliud operante ee. bonum, bonitas em
operis desumitur ab obto bonitas am. operantis ex fine
sibi profecto. Adverte 3.° Quod esse vis actus multus
bono, etiam sit meritorius, n. in statim sequat q. am sit
meritorius vita. eterna, unde si dicitur: actus et multus
bono adeoq. meritorius; intelligitur, q. sit meritorius boni
aliquis l. temporalis l. spiritalis passim em patet et,
nos pro ratione meritum nostrum etiam temporalia bona
obtinere pot. his ita animalibus erit:

380.

Asperio aspera: Non obstante fine proso operantis,
actus in obto bono ratione sui positive et n. talem negativus
multus bono ee. p. seratur, adeoq. idm m. actus eadem
I. q. largitio etiam proficit, sicut et seculi p. ee. ex obto
bono et ex fine operantis multus malus; et multus et
michi multus certa sententia, quam am sal. clara colligo
ex c. Ore q. 2. de malo d. 4. ad 2. ubi ait id q. d. operis
speciem aliquid h. inel: cum go actus h. ois speciem q. p.
gat. ratione obto s. d. m. q. m. l. malus, actus s. d. specificitatis

in bono, non potest esse malum, nec specificatum in malo unquam
 est potest esse bonum. Ita S. D. quam quidem auctoritate ad
 versari interpretatur de bonitate et malitia negativam, per fine
 titulo sine rase. rase em. D. Thoma absolute, non habet
 bonitatem et malitiam positivam, sed et non tantum negativam,
 si enim illud quod sequitur, secundum aliter et sententiam per fine
 ipsi et expresse ait S. D. et siul certum sit ad hoc
 specificari a se, obli positive et non tantum negativam, cer-
 tum quod est, quod tamen bonitas positivam quod positivam
 malitiam, quod in actibus huius rase obli reperit, per in
 ipsis remaneat. Et deinde S. D. in tenore citato pariter
 inspicitur in actu ex obli malum ac ex fine bonum
 et in actu ex fine malum ac ex obli bonum, atque
 de utroque eodem modo locutus; recte ergo adstruimus quod ut
 admittunt adversari sicut actus ex obli malum et ob-
 stant. fine bonum maneat in positivam malum, sicut
 etiam actus ex obli bonum et obstante fine pravo
 In rase sui maneat positivam et non tantum negativam bonum
 ubi em. S. D. tandem in propria significacione sumen-
 da sit, quod tamen exinde nullum origi ingruens,
 quod tamen hic et contingere non probatur sed obli oblioes
 sicut monstrabunt.

Nec solum ex S. D. veritas aperte defamiz, sed etiam
 ex S. Christophoro, quod 4. reg. c. 10. Psalm. in ore propheta
 ad Iehu sic loquente videtur: quia prodigium egisti, quod
 verba erat. et placebat in oculis meis, et omnia quae erant
 in corde meo fecisti gloria Domini Archab. fili. uff. ad
 4. generacionem. sed debuit super thronum israel: ad quem
 loc. D. Augustinus in lib. gloria mendacium c. 2. ait: proinde nulla
 obedientia quod de domo david oino delenda pro impietate

huc duas exhibuit / Jehu / aliquam mercedem
transitoriam accepit.
Ergo arguisti, ois autem, qui in meritis alicuius sal-
tem temporalis praemii, ut ea merito positive bonum,
atque autem in obsequio bonum et in finem mali relatum
et autem meritorius alicuius praemii saltem tempori-
go autem huiusmodi et in merito positive bonum. M.
sides autem prima, quod in meritorius et bonum et et
quod si positive meritorius et positive bonum et
nam et et meritorius nisi bonum, neque demeritorius
nisi malum, ut plures de tractu de merito. m.p.
autem obediendi veli Deo ex cupiditate ducendi et
autem ex obsequio bonum et in finem mali relatum, atque
huiusmodi obediendi autem et meritorius positive quidem
et caetera praemii alicuius temporalis: go. M. patet
obediendi enim Deo ex se bonum et, et si fiat ob
vana cupiditate ducendi referri ad finem malum
vana enim ducendi cupiditas mala et in an-
ex historia Jehu manifeste liquet, Jehu enim
ducendi cupidus go. filios suos habet in finem impium,
et sic fecit videtur quod Deo placebat quia ex ter-
pao domus habet Deo placebat quomodo peccare se-
cit Israel, fecit in studiose, ut Tertius ait: ita enim
et ex ducendi cupiditate et nihil omnino ex hoc quod
studiose egit quod Deo placebat, promissum et ei
quod ex causa, quod filii eius usque ad 4. generacionem
sederent super thronum Israel, ita quod Deo

remunerare, cupiditate prosequi, sicut promittit
 id quod in oculis Dei placidum factum est ex cupiditate,
 adeoque remunerare autem quae ex oblio positive bonum,
 ut autem quae ex fine malum.

Præterea: alia ratio desumpta ex utroque 382.
 Ob hoc: quod alium petit ex eo. ubi suo specifi-
 cativo, illud illi. sicut in eo quatenus, gratia aui-
 dentia obstant. sicut accidens enim certum tollere
 aut mutare non potest, alias eorum certum est
 et non est, est ut supponit, non est, ut per certum
 res sunt aeterna immutabiles, sicut philosophia, quod autem mutari potest
 et tunc aeternum non est immutabile, non est atque bonitas obvia, atque
 quod autem ex fine est tunc accidentalis, et finis non est
 nisi specificiter accidentalis sicut quod supra dictum est:
 quod quatenus, atque ex oblio bonum referat, in finem malum,
 retinet in se obliam suam bonitatem, utpote quae illi
 certis est, quatenus sicut in eo: proinde idem non est atque finis
 ac. sicut est ex oblio bonum et ex fine, aut circumspici
 malum. Et hoc ratio est, cum supra dicat: ut quod
 atque hoc sicut quatenus, ex ratio obli, sicut quod bonum
 et malum, atque sicut specificiter in bono non potest et malum.

Ob hoc: sicut: 1. sicut quod et quatenus positive quatenus, 383.
 motum, et tunc positive motum bonum, atque atque ex oblio
 bonum id est quod obli bonum, quatenus, elicitur ex fine malo,
 non tunc definit quatenus ex se et ratio sui ex positive quatenus,
 quatenus motum: largitur enim eleantia, quatenus, sicut ob

vana gloria, nilominus rae sui et ex fine operis
ordina, ad sublevandum pauperem, qd e positive et grome
regis moru qum ex. fa: ut magi, pto: n' ming ex
fine suo in transu elemofina respicit sublesamen pau-
peru si fiat ob vanam gloria, qm si n' fiat ob va-
nam gloria, s' ob gloria Dei, atq; si n' fiat ob va-
nam gloria, atq; ut ex obto positive gromis regis
moru: go etm talis e, qmto refery ad vanam gloria:
proinde atq; ex obto facti boni, qumq; ex fine ma-
lo elidit, In rae sui et ex parte obti manet po-
sitive boni.

384. Pl 2. Aethus go positive adimplet pceptu Dei
et atq; positive multu boni, atq; atq; hinc naalio
obtu bonu relatu In ex fine operanti, in malu, e,
atq; go positive pt adimpleri pceptu Dei: go p.
M: vide, certa, pcepta em Dei st de bono tubu
et n' pat adimpleri nisi bono, adeoq; atq; go huius
pceptu positive et actu pt impleri, etm at actu
et positive ex = boni. m. p. cto qd alio ex pcepto
charitatis beneq; succurre proximo pauperi qd aliunde
ubiq; derelictu e, hic iam ut eig misericordia de-
predicey et ita a populo magni heq; largu hinc
pauperi erogat elemofina, talis adimplet posi-
tive et actu pceptu Dei de sublevando
in necessitate proximo paupere, n' obstant qd
magi intendat gloria sua in ore hoim, qm

merito in facie. Q. E. S.

Obj: 3. quatenus, oes adversi actus ex obto malum remanere talem etiam positive, n' obstante bono fine: qd' subito fateri dat actu ex obto bonum remanere. Talem n' obstantes fine malo. p. c. Ideo v. g. furtum licet fiat ad danda elemosina remanet positive malus moralis, qia n' obstante illo bono fine, n' desinit ex pte obti ee positive q' bonum et differtur regis motus, qe p' positive prohibent furtum, atq' subito elemosina licet fiat ob vanam gloria' et ex parte huius finis fit q' bonum regis motus, n' desinit t' ex parte obti ee positive q' bonum, qia regle motus q' siderando elemosina' qd' ad obtu' suu' p' eam positive l. prociunt. l. approbanti qd' in ista con. l. diffinitate positive q' s' stat etiam positive bonitas l. malitia moralis: actu' huius sane qd' supra dictu' e' sequi tam bene. actu' ex obto bonu' remanere p' positive bonu' qm' qd' actu' ex obto malis p' remanet positive malis. His sane racionib' moscor, ut hanc sententia' mihi multo certa' aspererere auf'm, q' in qd' in magis id ee' veritate dictu' appendas.

Reserantur Obto eum Seræ.

Obj: 1. autoritas scripturae in qe Math: 6. dixit: p' omnia 386.

tug se nit neque totu corpz hui tenebrose est.
in gem locu D. Aug: de serm: Dni diuit: oculum
hic auipere debemz intentionem nra qera am
nra corpz appellasit: qo scriptura ait: qd qoz ex
obto bonu ppter mala intentionem et finem que
runtz totu fiat malu: igit mala diuiz: qd
idm 11. actz final ac final pit ee ex obto bonz
et ex fine malz J.

Q. 1. Totu in autores rebotqvari pce naldm
dixit Chry loc: ut: qd si oculz no it intentio fuerit
simplex totu qoz corpz sine qoz lucidat erit
adeoqz etm actz ex obto malz si in finem bonu
referaz, erit totz bonz, qd in imde d'prium
sentia horu autoru, qd n' obstantz qd dicant actu
ex obto bonu n' minere pofitide bonu in fine
malu referaz, decet in actu ex obto malum
etm si in finem bonu referaz, manere malu.
Unde J. 2. Chrum Dnu loc: ut: loqi de
actu seu opere simplex et sdm se in gerato per
fato, n' am de actu qfiderato paxise sdm qd
ex se referz ipfi am libento qeasing, qd si
actz sdm se spectez n' alterbo qna ex
fine suo intrinseco respiciat, totz est malz
veruenta hoc n' e, de qo qarij in presentia
l. etn dico, qd Chry dng hoc loco asere stit

nae in nobis contradicimus: nam si boni de bo-
nitate operantis sunt, quod si vult agentis intentio
sit mala, ipsa etiam vltas mala sit, neque dicimus
bona et scilicet in altero loco vult dicunt, quod hoc
vltas sit eius quod est sicut se mala et sit vltas boni;
sicut sit boni sub vltate mali, vltas in se mala
sit, id est quoniam malum esse non desinat: aliter bene scien-
dum est, nos in proposito non loqui de bonitate operantis,
sed de bonitate operis, quia quod textus citati nihil
agunt.

388. Obj. 3. Illud axioma: bonum ex integra causa ma-
lum ex quolibet defectu, ex quo manifeste corrumpit
vltima nostra probas per probandum, quod adversus si-
cut quodammodo quod autem ex obto malo licet ex fi-
ne bono, in maneat malo, ita etiam quodammodo de-
beant quod autem ex obto bono et ex fine malo
nihilominus bonum esse possit: alia namque dif-
paritas assignari possit: quod bonum est integra
causa malum ex quolibet defectu arguen-
dum sit et ideo bene dicitur quod autem ex obto malo
sicut vult esse et severet, quia in est quodammodo autem ex
obto bono bonum esse possit, cum bonum deat de-
finitum ex integra causa, quia in integra vult
ubi finis, quodammodo est, unde potest quodammodo dicendum,
quod scilicet sicut ex malitia obto bono autem etiam
ex parte finis vult ita etiam ex malitia finis

quia haec sua essentia non a fine nec a toto actu
sed ab obiecto definit, quod non obstante fine, potest
manere in positive forme regulari, mox, in igitur
ipud anima intelligi, deat de bonitate integrali et
non de essentiis, manet non arguta.

389. Obj. 4. Actus ex obiecto bonus et ea fine malus dicitur
simplex malus: quod dicitur et malus ex parte obiecti, quod
ex parte finis, et in simplici et tale et totum tale per
quod: nisi obiecta bonitas actus huiusmodi in finem
malum relati deficeret pro malitia finis, se
queretur potius quod actus huiusmodi sit totus bonus
quam quod sit simplex malus, hoc autem nec per nos
admitti potest: quod per se: bonitas obiecta actus et
bonitas essentialis secundum quod supra dictum est, per bo-
nitas essentialis facit bonum simplex: quod per se. m. p.
hoc essentialis facit simplex bonum quod est bonum bo-
nitas essentialis facit bonum simplex.

Ad argum. quod simplex secundum alibi dicta potest su-
mi tripliciter scilicet pro eo quod excludit se gratum, sic
Deus dicitur simplex per se pro eo quod per se
sit de eorum quam de alio sic etiam dicitur simplex
niger non obstante quod sit albus secundum deum. D.
pro eo quod finis secundum se potest esse et abstra-
hendo a circumstantiis sic magis per se dicitur simplex
etiam hoc supposito scilicet a. dicitur simplex malus per

nendo simpliciter in 1. auctioribus, et prout excludit omne
 boniter, sive libera et operanti, seu obtusa et
 operanti. a. to simpliciter fimento in 2. auctioribus idem
 et magis Malis qm bonis, quia in actibus moralibus
 magis attendit finis operanti, qm finis operis c. a.
 et n. c. patet distio ex dictis. dicit etiam qd dicitur
simpliciter malis, n' ex hoc qd n' habet obtusa bonitatem.
 s' qd, si finis sit mortalis malis excludat omnem
 charitatem et gratiam, adeoque simpliciter repugnet cha-
 riti et gratia, qd sensu etiam nos procedimus, qd actus
 hereticus sit simpliciter malis. Bonitas em obtusa de
 qua dicimus n' arguit gratiam et charitatem p' naturam
 q' bonitatis sui ad regulas morum.

Ad Thomae n. 1. q. 1. ad 1. c. q. prob: d. M. boni- 390.
 tas obtusa actus et bonitas certis operis c. M. et
 bonitas certis du' operis du' operanti a. M. ad d. m.
 alij bonitas certis facit bonum simpliciter si sit bonitas
 certis du' operanti du' operis c. m. si sit bonitas
 bonitas certis operis n. n. etc. ad m. p. c. a. n. c.
 et pariter disparitas arguit ex diffia qd inten-
 dit in bonum et alias res, et a. hoc diffia qd
 bonum idem e' ac effectus, et ideo qd ut aliquid sit
simpliciter bonum, oportet ut etiam sit simpliciter effectus,
 adeoque q' habeat omnem bonitatem et ead' qd e' ex obtusa

et ea quae in fine aut circumstantiis, alia
aut res in suo nomine non exigunt per se et secundum
deum hanc substantiam rei, censetur hinc ipsa res simpliciter et
ideo si hanc substantiam habet, censetur hinc simpliciter homo,
non autem hanc substantiam autem boni censetur hinc simpliciter
bonum, nisi forte per simpliciter bonum aliud non in-
tellexerit, quoniam bonum operum et substantiae, quatenus con-
sideramus quod autem cuiusmodi sit simpliciter bonum.

391. Dices: quod non procedit ex charitate non est bonum
autem autem ex bono bono et ex fine malo non
procedit ex charitate: ergo non est bonum. m. Scripta
M: p. charitas est proprium bonitatis et meriti moralis
ergo cum quod non procedit ex charitate non procedit in
proprio bonitatis, etiam quod non procedit ex charitate
non est bonum.

R: d: M: Quod non procedit ex charitate non est bonum
bonitatis operantis. M: non est bonum bonitatis operis
n. M: etc. m. dicitur c. n. c. ad p. M: de charitate
est proprium bonitatis et meriti moralis bonum super-
naturalium et vitae aeternae. a. charitas est
ea sola est proprium bonitatis et meriti moralis
bonum naturalium, id est ex sola charitate haec
bona mereri possunt n. a. etc. c. meriti bonum

superna alia propius charitas, bona amabilia ut
 in tract. de merito docetur etiam misericorditer peccatores
 ad quidem de indigno peccato gratia, nec oportet quod ipse dicat
 quod si fidem habeat, ita et montes transferat, si linguis
 hominum et angelorum loquatur, charitatem autem non habeat,
 factus sit velut aramentum sonans aut imbaludum
 nientis per legem in ipse ex loco de ordine et
 merito personali, ubi prout debet nihil
 quod charitatem non habet, si de merito aliter
 in scriptis pluribus tractabimus, iam in cha-
 ritate et gratia Iesu Christi et in
 gratia sancti spiritus hoc
 de moralitate nostrorum actuum hu-
 manorum dictas sunt. Disputatio
 II^a de conscientia
 in genere et specie.

